

ONTVANGEN 26 AUG 2005

COLLEGE BESCHERMING PERSOONSgegevens

POSTADRES Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag BEZOEKADRES Prins Clauslaan 20
TEL 070 - 381 13 00 FAX 070 - 381 13 01 E-MAIL info@cbpweb.nl INTERNET www.cbpweb.nl

AAN Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
T.a.v. mevr. mr. R. Visser
Postbus 9921
1006 AP Amsterdam

DATUM 24 augustus 2005
ONS KENMERK z2005-0477
CONTACTPERSOON mr. M.Th van Munster-Frederiks
mr. drs. A.G.I. Terhorst

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Beroepscode NIP

Geachte mevrouw Visser,

Tijdens het prettige gesprek dat het College bescherming persoonsgegevens (CBP) op 7 juli 2005 met u en mevrouw Bravenboer mocht voeren, heeft het CBP met u afgesproken dat het vier onderwerpen nader zal uitwerken.

Het betreft het:

1. blokkeringsrecht van de cliënt
2. beroepsgeheim in relatie tot rapportage aan externe opdrachtgever
3. recht op inzage van derden
4. recht op inzage van ruwe testgegevens

Alvorens nader op deze onderwerpen in te gaan, wijst het CBP u er ten overvloede op dat de beroepscode inhoudelijk moet voldoen aan de bepalingen van de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) en, indien van toepassing, de Wet inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO, Boek 7, afdeling 5 van het Burgerlijk Wetboek). De bepalingen van de WGBO bevatten dwingend recht waarvan niet ten nadele van de patiënt mag worden afgeweken (artikel 7:468 BW). Dit betekent dat de beroepscode minimaal aan de vereisten van deze wetten moet voldoen; een organisatie zoals uw vereniging mag ten aanzien van bepaalde onderwerpen wel zwaardere eisen stellen maar geen lichtere eisen.

Het vorenstaande geldt vanzelfsprekend voor die psychologen van uw vereniging wanneer zij op basis van een behandelingsovereenkomst in de zin van de WGBO handelingen werkzaam zijn. In zijn brieven van 14 juli 1998 en 5 november 1998 heeft het CBP u reeds hierop gewezen. Een kopie van deze brieven heeft het CBP u reeds toegestuurd. Het CPB handhaaft, mutatis mutandis, de daarin opgenomen aandachtspunten en verzoekt u deze mee te nemen bij de herziening van de beroepscode. Volledigheidshalve, ook de WBP vereist niet dat een verzoek om correctie schriftelijk dient plaats te vinden.

1. Blokkeringsrecht van cliënt

Artikel III.2.7.5 van de huidige beroepscode geeft de regels voor het blokkeren van rapportage aan de externe opdrachtgever. Het artikel stelt onder meer dat de cliënt in principe het recht heeft om de rapportage aan de externe opdrachtgever te blokkeren. De cliënt heeft dit recht niet als de externe opdrachtgever een op grond van een wettelijke regeling een bevoegdheid heeft om rapportage te eisen. Het NIP heeft dit artikel tot nu toe zo geïnterpreteerd dat de uitzondering op het blokkeringsrecht uit de WGBO alleen van

DATUM 24 augustus 2005

ONS KENMERK z2005-0477

toepassing is op de rapportage door de bedrijfsarts aan de werkgever. U lichtte deze interpretatie toe met de verklaring dat de cliënt immers de wettelijke verplichting heeft om mee te werken aan zijn herstel en uit dien hoofde verplicht is om gegevens aan de werkgever te verstrekken zodat deze op grond daarvan een beoordeling van het verzuim kan maken. In uw visie betekent dit dat het blokkeringsrecht onverkort van toepassing is op de rapportages van andere onderzoekers, zoals de psycholoog.

Voor de helderheid van de discussie is het nuttig het blokkeringsrecht te onderscheiden van de geheimhoudingsplicht.

Voor cliënten die worden behandeld op basis van een behandelingsovereenkomst in de zin van de WGBO, geldt geen blokkeringsrecht. Bij een behandelingsovereenkomst moet namelijk worden teruggevallen op de geheimhoudingsplicht van artikel 7:457 BW: behoudens een wettelijke plicht wordt alleen met toestemming van de cliënt aan anderen dan de cliënt inlichtingen verstrekt.

Het blokkeringsrecht van artikel 7:464 lid 2 onder b BW geldt alleen voor geneeskundige handelingen anders dan krachtens behandelingsovereenkomst zoals bedoeld in artikel 7:446 lid 5 BW. Het gaat dan om handelingen ter beoordeling van de gezondheidstoestand of medische begeleiding van een persoon, verricht in opdracht van een ander dan die persoon in verband met de vaststelling van aanspraken of verplichtingen, de toelating tot een verzekering of voorziening, of de beoordeling van de geschiktheid voor een opleiding, een arbeidsverhouding of de uitvoering van bepaalde werkzaamheden.

Echter, bij algemene maatregel van bestuur is de inwerkingtreding van onder meer het blokkeringsrecht voor bepaalde situaties tijdelijk uitgesteld¹. Zo is voor handelingen op het gebied van de geneeskunst die worden verricht in verband met de uitvoering van wettelijke voorschriften op het terrein van de arbeidsomstandigheden, de sociale zekerheid en de sociale voorzieningen de inwerkingtreding uitgesteld tot 1 mei 2010. Hiermee wordt onder meer voorkomen dat de werknemer de verstrekking van informatie door de bedrijfsarts aan de werkgever kan blokkeren. Voor handelingen die worden verricht met het oog op bestaande arbeidsverhoudingen en burgerrechtelijke verzekeringen alsmede voor opleidingen waartoe de keurling reeds is toegelaten, is thans een wetsvoorstel aanhangig waardoor het blokkeringsrecht voor deze groep definitief wordt uitgesloten².

Op grond van het bovenstaande stelt het CBP vast dat voor de verschillende handelingen, verricht door psychologen en al dan niet rechtstreeks onder de WGBO vallend, afwijkende regelgeving van toepassing is. Het CBP adviseert u in de herziene beroepscode aan de hand van genoemde wetgeving hierin onderscheid te maken.

Omdat het blokkeringsrecht verwant is aan het doorbreken van het medisch beroepsgeheim, verwijst het CBP u naar punt 2 (zie hieronder).

¹ Stb. 2000, 121 en Stb. 2005, 174

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 30 049

DATUM 24 augustus 2005

ONS KENMERK z2005-0477

2. **Medisch beroepsgeheim in relatie tot rapportage aan externe opdrachtgever**
Artikel III.2.4.2 van de NIP code bepaalt dat geen geheimhoudingsplicht jegens de ontvanger van de rapportage geldt als het rapporteren aan een externe opdrachtgever of aan derden deel uitmaakt van de opdracht. De psycholoog heeft voor het overige een geheimhoudingsplicht betreffende het meerdere dat hem ter kennis mocht komen en dat niet relevant is voor de rapportage en tegenover derden.

De WGBO legt in artikel 7:457 BW een geheimhoudingsplicht op aan hulpverleners die betrokken zijn bij de behandelingsovereenkomst. Het medisch beroepsgeheim is echter niet absoluut en kan op een aantal gronden worden doorbroken. Hiertoe behoren de toestemming van de betrokkene en een wettelijke verplichting. Daarnaast kan het medisch beroepsgeheim in uitzonderingsgevallen op grond van een conflict van plichten worden doorbroken.

Ten aanzien van de toestemming merkt het CBP op dat deze grondslag alleen van toepassing is wanneer de cliënt vrijwillig een behandeling ondergaat bij een psycholoog. Is de cliënt bijvoorbeeld een zieke werknemer die in het kader van zijn reïntegratie verplicht wordt een bepaalde therapie te volgen, dan kan er geen sprake zijn van vrije wilsbepaling. Volgens de wetgeschiedenis van de WBP gaat het bij toestemming steeds om een toestemming voor een specifieke verwerking van bepaalde gegevens, die uit vrije wil is geuit en waarbij de cliënt is geïnformeerd over de gang van zaken rond de verwerkingen. Bovendien mag er geen twijfel bestaan over de inhoud en de reikwijdte van de toestemming.

De andere grond waarop het medisch beroepsgeheim kan worden doorbroken is een wettelijke verplichting die het verstrekken van medische gegevens regelt. Een dergelijke verplichting moet wel voldoen aan artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Dat betekent onder meer dat de wettelijke verplichting in overeenstemming moet zijn met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Dit vereist dat de wettelijke bepaling voldoende specifiek moet zijn over het soort gegevens dat verstrekt mag worden en de noodzakelijke doelen moet vermelden waarvoor deze verstrekking plaatsvindt.

Naar het oordeel van het CBP bestaat er op dit moment geen specifieke regelgeving die voldoet aan de hierboven genoemde eisen op grond waarvan het medisch beroepsgeheim doorbroken kan worden. Dit betekent dat op dit moment het rapporteren van medische gegevens van cliënten door psychologen aan externe opdrachtgevers niet rechtmatig kan plaatsvinden. Het CBP heeft dit probleem gesignaleerd en beraadt zich op mogelijke stappen.

3. **Recht op inzage van derden**

U vroeg zich af door het opnemen van informatie van derden in het dossier van de cliënt een inzagerecht voor deze derden ontstaat. Bij de beantwoording van deze vraag dient onderscheid te worden gemaakt tussen dossiers die op basis van een behandelingsovereenkomst in de zin van de WGBO zijn aangelegd en andere dossiers.

Betreft het een dossier van een hulpverlener die op basis van de WGBO werkzaam is dan kan ingevolge artikel 7:457 BW, behoudens het geval dat de plicht tot het verstrekken van

DATUM 24 augustus 2005

ONS KENMERK z2005-0477

de gegevens voortvloeit uit een wettelijke plicht, slechts inzage aan derden worden verleend met toestemming van de cliënt.

~~Betreft het een dossier welke niet onder de WGBO valt, dan geldt op grond van de WBP het volgende. Ingevolge artikel 35 WBP heeft slechts een betrokkene inzagerecht. Allereerst dient dan te worden gezien of de derde in kwestie gekwalificeerd kan worden als betrokkene in de zin van de WBP.~~

Ingevolge artikel 1 sub f WBP is de betrokkene degene op wie een persoonsgegeven betrekking heeft. Een persoonsgegeven is ingevolge artikel 1 sub a WBP elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. De wetsgeschiedenis geeft geen nadere uitwerking van de definitie van het begrip betrokkene in artikel 1 sub f WBP. Uit eerdere uitspraken van de Registratiekamer blijkt dat de enkele vermelding van een naam niet maakt dat die persoon betrokkene is en daardoor inzagerecht verkrijgt. Inzagerecht bestaat slechts indien de opgenomen gegevens voldoende zelfstandigheid bezitten. Bij de beoordeling van de mate van zelfstandigheid van de gegevens moet in ieder geval acht worden geslagen op het doel en de context van de gegevensverzameling.

Overigens dient een verantwoordelijke alvorens te voldoen aan een verzoek om inzage een derde-belanghebbende in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze te geven indien de mededeling zijn gegevens bevat (artikel 35, derde lid WBP). De derde-belanghebbende kan in het geval van inzage in de situatie zoals door u geschetst, ook degene zijn op wie het dossier in hoofdzaak betrekking heeft. *→ maakt dat s m dossier*

4. Ruwe testgegevens

Het CBP verwijst u in deze vooraleerst naar de rapporten van de Registratiekamer van oktober 1994 en april 1996 waarin nader is ingegaan op dit onderwerp. Deze rapporten zijn ten tijde van het overleg in 1998 reeds aan het NIP zijn overgelegd. Gelet op het feit dat de correspondentie inzake dit overleg in ongerede is geraakt, heeft het CBP zekerheidshalve de twee rapporten nogmaals bijgevoegd. Hoewel de rapporten reeds geruime tijd geleden onder het regime van de Wet persoonsregistratie, voorganger van de WBP, zijn verschenen is de inhoud, mutatis mutandis, nog immer actueel.

Onder ruwe testgegevens wordt in dit kader verstaan de testvragen met de daarbij behorende antwoorden van een cliënt. De antwoorden zijn daarbij niet zonder meer los te koppelen van de testvragen. Ingevolge artikel 2 lid 1 WBP is de wet van toepassing op de geheel of gedeeltelijke geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede de niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om in een bestand te worden opgenomen. De door een cliënt ingevulde test hangt zo nauw samen met het bestand/dossier van een bepaalde cliënt dat deze gegevens geacht moeten worden onderdeel uit te maken van het dossier. Het feit dat de testgegevens elders zijn ondergebracht en derhalve fysiek geen onderdeel uitmaken van het dossier maakt dit niet anders. In de uitspraken van oktober 1994 en april 1996 van de Registratiekamer is reeds uiteengezet dat

DATUM 24 augustus 2005

ONS KENMERK z2005-0477

testgegevens niet onder de uitzondering van artikel 2 lid 2 WBP inzake het persoonlijk gebruik vallen.

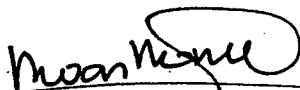
Op grond van artikel 35 WBP heeft de betrokkene recht op inzage in zijn persoonsgegevens. Ingevolge de WBP kan inzage alleen worden geweigerd op grond van artikel 43 WBP. In het geval van ruwe testgegevens zou de enige denkbare grondslag het gestelde onder artikel 43 sub e zijn, te weten de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Blijkens de memorie van toelichting op het wetsvoorstel moeten beperkingen van het recht op inzage restrictief worden uitgelegd. Een beroep op een beperking vereist een gedegen en op het specifieke geval gerichte onderbouwing. Deze onderbouwing dient uiteraard te worden verstrekt door degene die zich beroept op de beperking. De algemene stelling dat de ruwe testgegevens nimmer mogen worden ingezien, is in het licht van het bovenstaande niet houdbaar.

Daarnaast is door u aangevoerd dat de gegevens voor een leek zonder enige waarde zijn en enkel door een deskundige kunnen worden geïnterpreteerd. Het enkele feit dat de gegevens zonder ondersteuning van een deskundige verkeerd geïnterpreteerd zouden kunnen worden, is geen relevante afwegingsgrond voor het bestaan van het recht op inzage.

Voor meer informatie over de omgang en geheimhouding van medische gegevens, de rechten van de patiënt in het bijzonder en de rechten van een betrokkene in het algemeen, verwijst het CBP u naar de informatiebladen over deze onderwerpen. U treft deze aan op onze website www.cbpweb.nl

Het CBP vertrouwt erop u met bovenstaande informatie voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Mw. mr. M.Th. van Munster-Frederiks
Senior beleidsmedewerker

11
12
13
14
15

16
17
18
19
20